

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 300. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960958160/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

MORALSKE FABLER

et reent Ja eller Ney, svarede derpaa strax Ja. Partiet blev derpaa sluttet, og Frieren reed bort for at gjøre Anstalt til Bryllup, og at forsyne sig med en Copulations-Seddel. Da han var kommen et Stykke paa Veyen, erindrede han, at han havde glemt Brudens Navn. Han reed derfor strax tilbage; Men, da han var kommen til Gaarden, fandt han den ældste Søster staaende udi Døren, hvilken han tog for sin tilkommende Brud, efterdi Søstrene vare hinanden lige. Han sagde da: Min Kiære Jomfruel jeg glemte at spørge om hendes Navn: Jomfruen, som merkede, at herved var Vildfarelse, holdt da gode Miner og sagde: Mit Navn er Maria. Got, sagde han, og derpaa reed bort igien. Kort derefter kom han tilbage for at gjøre Ende paa denne Handel, fremvisende Copulations-Seddelen, hvor det Navn af Maria var indført. Man maatte da sige ham, at det var den ældste Søsters Navn; og at Vielsen maatte opsættes indtil man fik en anden. Frieren smilede da derved, og sagde: Jeg merker nok at den Ældste er mig beskiæret, og det er mig ligemeget hvem af de Trende jeg faaer. Spørger hende da om hun vil have mig. Spørsmaalet var da ikke saasnart giort, førend hun med fuld Stemme svarede: Ja. De bleve derpaa sammenviede, og han tog kiærlig Afskeed med Forældrene, og førte sin Brud hjem med sig.

Fabelen, eller rettere Historien, som siges virkeligen at være passeret i Engeland, lærer, at det som af Him-melen een er beskiæret, kand ved Hendelser ham ikke betages.

9. Fabel.

Gedebukken Philosophus.

En Gedebuk, efterat han var hendet adskillige Fortrædeligheder paa eengang, besluttede at slaae sig fra Verden og at philosophere; Men, saasom han egentligen ikke vidste hvad som udfordres af en retskaffen Philosopho, raadførte han sig med en gammel ærbar Kat derom. Katten gjorde da en Beskrivelse efter den almindelige Meening, som Almuen haver om Philosophis. Han sagde: En Philosophus

MORALSKE FABLER

maa stedse bære langt Skiæg. Det haver jeg, sagde Gede-
bukken, saa godt, som er at finde udi Skoven. Videre
sagde Katten: En Philosophus maa have Horn udi Pan-
den, hvormed han kand begegne dem, som ikke ere eenige
med ham udi Philosophiske Meeninger. Dem seer du og
ikke at fattes mig, svarede Gedebukken. En Philosophus,
sagde Katten, maa og staae stift paa sin Lærdom, og sigte
for de ringeste Meeninger med Haardnakkenhed. Det ha-
ver jeg og giort, sagde Bukken, thi jeg haver hundrede
gange hvasset mine Horn for Bagatieller. Videre, sagde
Katten: En Philosophus maa være skidtfærdig, og ikke
bekymre sig om Legemets, men alleene om Sindets Rykt.
Du seer, svarede Gedebukken, hvorledes jeg seer ud, saa-
dan haver jeg altid været. Endelig sagde Katten, udfordres
ogsaa en tilstrækkelig Ambition under Ydmygheds Ma-
ske. Ambition fattes mig ikke, svarede Bukken, thi jeg er
fast aldrig fornøyet uden jeg kand klaffre op paa høye
Steder og Klipper. Katten sagde da: Kiære Broder! Du
haver jo i saa Maade alt hvad som udfordres af en fuld-
kommen Philosopho, saa at intet fattes dig uden en Kaabe.
Dertil finder man nok Raad, svarede Bukken; thi han vid-
ste et Sted udi Skoven, hvor en Børne-Huud laae, hvorudi
han svøbte sig. Alle andre Dyr, som saae Gedebukken udi
den Positur med en ærbar Mine, og som hørte, at han
havde slaget sig til Philosophie, lode see stor Ærbødighed
for ham, og betegnede ham med den Titel af Mester Mads.
Saasom Rygtet herom udsprede sig meer og meer, be-
sluttede en riig Herre, som boede et Stykke fra Skoven,
at antage denne Mester Mads til sine Sønners Informator
i Philosophien. Gedebukken tog imod dette Tilbud, og
lød sig indfinde. Huus-Folkene kunde ikke bare sig for
Latter, da de bleve ham vaer; men Herren sagde: Diogenes
saae ikke anderledes ud: Man befandt sig dog vel ved
hans Tieneste. Gedebukken blev strax indladt paa en Sal,
hvorudi var et stort og kostbart Speyl. Da Bukken blev sit
Billede vaer udi Speylet, meenede han, at det var en Rival,
som søgte samme Tieneste. Han blev da optændt af Ja-

MORALSKE FABLER

lousie, og ansaae sit Billede med en vreed Mine. Billedet syntes at gjøre det samme. Dette ophidsede Bukken end meere; Han tog da i agt Kattens Lærdom, nemlig, at en Philosophus bør hvesse sine Horn mod sine Modstandere, løb med Magt og Hidsighed lige mod Speylet og sønderknuste det. Herover kom det heele Huus i Bevægelse, og Bukken blev arresteret; Men da man under Arresten ved Forhør fik Aarsagen og Sammenhængen at vide, brast Herren udi Latter. Dog paa det at Geedebukken ikke oftere skulde bedrage andre, lod han afkappe hans Horn og afklippe hans Skiæg og derpaa løbe; saa at den gode Mester Mads havde intet philosophisk tilbage uden hans forrige skidne Legeme. Denne Historie gav Anledning til megen Skiemt blant Dyr og Fugle. Nattergalen, som var Skovens Poët-Inde, gjorde til Erindring derover et Satyrisk Vers saa lydende:

*Hvor du nu staaer, der stod Mads-Buk, og saae sin Skygge
Udi et kostbart Speyl: Men Skyggen maatte rygge
For hans steenhaarde Horn, da han mod Glasset løb,
Og gjorde Speyle nok, men intet Baade-Kiøb.*

*Fabelen lærer, at der udfordres andet til Philosophie,
end Skiæg og Kaabe, hvorvel mange have ikke andet
at bryste sig af, saa at det maa heede: Barbam video,
sed Philosophum non video.*

10. Fabel.

Om Maanen.

Maanen bad engang sin Moder om en nye Klædning; Moderen sagde da: Ingen Skræder kand gjøre dig Klæder til Maade min Dotter; thi du haver een Dag ikke Skikkelse som en anden.

*Fabelen lærer, at der gives visse vægelsindede og
ustadige Mennesker, hvilke man aldrig kand gjøre til
maade, efterdi de hver Time have et andet Sind.*